

Sara Alon PhD, MSW

Sara působí jako lektorka a výzkumná pracovnice ve School of Social Work (škola sociální práce) Univerzity v Tel Avivu.

Od 1. listopadu 2019 pracuje ve funkci Senior Program Director (senior programový ředitel) na JDC – ESHEL (společnost pro plánování a rozvoj služeb pro seniory v Izraeli). V letech 2017 – 2019 byla manažerkou pilotního programu integrované péče ve společnosti (byla odpovědná za udržování stálého kontaktu s tvůrci politiky na vládních ministerstvech, která se na programu podílela; spolupracovala s regionálními a místními řídicími výbory, které se programu účastnily, odpovídala za rozvoj odborníků podílejících se na tomto programu). Je také autorkou příručky o zakládání a provozování jednotek integrované péče ve společnosti.

V letech 2000 – 2016 byla manažerkou programu Týrání a zanedbávání starších osob na JDC – ESHEL. V této pozici se plně zabývala rozvojem znalostí v oblasti ohrožení starších osob a částečně v oblasti týrání a zanedbávání starších osob. Rozvinula a zavedla intervenční modely pro prevenci a postup v oblasti týrání starších osob, které byly podloženy vývojovými studiemi. Současně vyvinula tréninkové programy pro profesionální péči o starší osoby. Zároveň napsala a publikovala tréninkové materiály, manuály, 2 knihy a články s tematikou ohrožení starších osob.

Základem její práce bylo její působení na pozici vedoucí obecního oddělení péče (1984 – 1996).

Její hlavní oblastí výzkumu zahrnují: ohrožení starších osob (týrání starších osob; demence), posuzování ohrožení starších osob; zkušenosti odborníků s týráním starších osob a hodnocení tréninkových programů a jejich vliv na práci odborníků.

Doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., Dr. h. c.

Forenzní psycholožka, akademická pracovnice, soudní znalkyně

Jako forenzní psycholožka spolupracuje na objasňování a vyšetřování závažné trestné činnosti. Externě přednáší forenzní psychologii na Právnické fakultě UK. Je akademickou pracovnicí Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT, kde se zaměřuje na otázky radikalizace a extrémního násilí. Do loňského roku působila jako prorektorka Policejní akademie ČR v Praze. Dlouhodobě se věnuje problematice domácího násilí a viktimologii.

Ve svém volnu pracuje v rámci dobrovolnictví v Bílém kruhu bezpečí, který pomáhá obětem trestných činů. Jako psycholog působí v poradně pro oběti trestných činů. Vydala několik knih, poslední se jmenuje Viktimologie pro forenzní praxi.

Absolvovala jednooborovou psychologii na Filozofické fakultě UK.

Abstrakt: Typologie oběti a pachatele

Příspěvek nabídne vhled do současných přístupů k typologiím. Jaký praktický význam mají typologie pachatelů a obětí pro prevenci EAN? Na tuto otázku hledá autorka odpověď. Zaměří se zejména na „Domestic Elder Abuse and Neglect“. Varieta profilů pachatelů z řad blízkých osob bude ilustrována na dvou domácích případech. Různorodost psychologických profilů pachatelů a také rozmanitost podob EAN klade značné nároky na detekci a včasnou intervenci případů EAN. Mnohé rizikové faktory nejsou totiž včas viditelné. Prolomit skrytost tohoto negativního jevu je prvním krůčkem k jeho prevenci anebo kontrole. Do budoucna je nutné zlepšit informovanost veřejnosti, ale také dostupnost pomoci pro oběti.

MUDr. I. Divácká, MBA

MUDr. Ilona Divácká, MBA vystudovala 3. Lékařskou fakultu UK, obor všeobecné a preventivní lékařství. Má atestaci v oboru psychiatrie I. st. (1999), II.st. (2001), funkční specializaci v systematické psychoterapii (2003) a odbornou způsobilost v oboru gerontopsychiatrie (2011). V r. 2002 ukončila studia MBA. Od r. 2004 provozuje psychiatrickou ordinaci se zaměřením na gerontopsychiatrické pacienty. 2004-2015 působila jako konziliární psychiatr v Domově pro seniory v Praze 10 -

Malešicích. Od r. 2016 je znalcem v oboru gerontopsychiatrie. Kontaktní údaje: Psychiatrická ambulance, Praha 10.

Abstrakt: Deprese a změny nálad vedoucí k sebevražednému jednání u starších osob.

Sebevražedné jednání u starších osob se v mnohém liší od sebevraždy v mladším věku. Přednáška je zaměřená na depresivní poruchu a její specifika u seniorů a organickou depresivní poruchu, faktory podporující rozvoj deprese a léčbu deprese. Dále se zabývá prevalencí sebevražd u seniorů, rizikovými faktory sebevražd, varovnými příznaky, vztahem mezi somatickými chorobami a sebevraždou, pojmem pasivní sebevražda. Přináší doporučení pro primární péči.

Klíčová slova: sebevražedné chování – sebevražda - stáří

MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc.

MUDr. Zdeněk Kalvach je přední český lékař, průkopník moderní geriatric a gerontologie. Napsal několik geriatrických učebnic a téměř sto odborných a popularizačních článků na zdravotnická i existenciální témata. Přednáší na odborných fórech, na Filosofické fakultě a Evangelické teologické fakultě UK. Je členem Etické komise ČLK, spolupracuje s úřadem Veřejného ochránce práv, byl členem Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a náměstkem ministryně pro lidská práva.

Mgr. Alexandr Kasal

Mgr. Alexandr Kasal se jako výzkumný pracovník Národního ústavu duševního zdraví dlouhodobě věnuje problematice sebevražedného jednání a jeho prevenci, ve své výzkumné praxi se vždy snaží o praktickou uplatnitelnost výstupů. V roce 2019 ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací koordinoval vznik Národního akčního plánu prevence sebevražd na roky 2020-2030. Je studentem doktorského studia Fakulty sociálních věd na katedře Veřejné a sociální politiky.

Abstrakt: Manuál pomoci při riziku sebevraždy u seniorů

Úvod: Míra sebevražednosti je v populaci českých seniorů v porovnání s národním průměrem více než dvojnásobná. Současně v ČR není dostupný materiál, který by tuto problematiku zpracovával uceleně a s důrazem na preventivní praxi.

Metody: Na základě rešerše dostupné odborné literatury byl navržen první draft Manuálu. Ten byl diskutován se zástupci organizací aktivních v oblasti péče o seniory, s pracovníky seniorské linky a dalšími relevantními aktéry včetně samotných seniorů a byl upraven na základě jejich připomínek a zkušeností.

Výsledky: Výsledkem je Manuál pomoci při riziku sebevraždy u seniorů, který kromě přehledu nejčastějších faktorů spojených se sebevražedným jednáním u seniorů podává i konkrétní praktické rady, jak jednat a pracovat s osobou, u níž se obáváme, že pomýšlí na sebevraždu.

Prof. PhDr. Tomáš Katrňák, Ph.D.

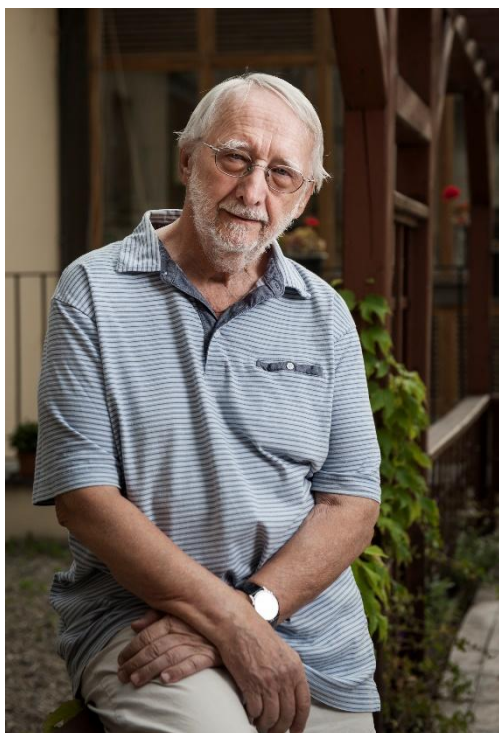

Je profesorem na fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

Jeho oborem jsou sociální stratifikace, sociální statistika a metodika analýzy sociologických dat. Je autorem monografie Zaměřeno na manuální práci: Vzdělávací reprodukce v rodině pracující třídy (česky, 2004) a knih Analýza tříd a sociální mobility (česky, 2005), Volitelná afinita? Homogamie a heterogamie manželských párů v České republice (česky, 2008) a Návrat k sociálnímu původu: Rozvoj sociální stratifikace v české společnosti od roku 1989 do roku 2009 (spoluautorem je Petr Fučík, česky, 2010). Publikoval v České sociologické revue, Sociologii, Mezinárodní sociologii, Sociologické teorii a metodice, Evropské sociologické revue a Výzkumu sociální stratifikace a mobility.

Sebevražednost a efekty věku, doby a kohort v Evropských zemích v letech 1994 až 2014

Abstrakt: prezentace představuje vztah mezi vzdělanostní nerovností a počtem sebevražd ve 24 evropských zemích mezi lety 1994 a 2014. Může rozvoj vzdělanosti zapříčinit pokles sebevražd v evropských zemích? Jako odpověď na tuto otázku a rozkrytí vztahu mezi vzdělanostní nerovností a počtem sebevražd prezentuji data 24 evropských zemí za období let 1994 až 2004. Tato data pocházejí z databáze úmrtnosti Světové zdravotnické organizace. Data jsou analyzována jako data populace z pohledu věkové skupiny (APC) (IE – vnitřní odhad identifikace modelů APC). Je prezentován vliv všech tří proměnných (věk, období a doba narození). Tyto výsledky ukazují, že existují významné rozdíly v počtech sebevražd v evropských zemích a analyzovaných letech. Dokumentuji, že rozvoj vzdělanosti ovlivňuje sebevraždy ve skupinách dle doby narození. Byl stanoven kompoziční efekt: změny ve vzdělanostní struktuře (vyšší počet lidí s terciárním vzděláním) mají pozitivní vliv na snížení sebevražd v evropských zemích.

MgA. Jan Lorman

MgA. Jan Lorman je zakladatelem a ředitelem ústavu Život 90. Od roku 2011 je také ředitelem Gerontologického institutu. Působil jako prezident České rady humanitárních organizací, viceprezident Evropského svazu seniorů (EURAG), člen představenstva International Federation on Ageing (IFA). Je členem Rady vlády pro seniory a otázky stárnutí a reprezentant České republiky v International Network for the Prevention of Elder Abuse INPEA. Je autorem projektů „Systém tísňové péče Areion“, „Komunitní centrum Dům seniorů PORTUS“. Soustavně se věnuje odborné a

osvětové činnosti v České republice i v zahraničí. Především o diskriminaci, týrání a zneužívání starších lidí, službách asistovaného života, postavení neformálních pečujících. Prosazuje odpovědnost člověka za svůj život, potřebu hledání smyslu života i v seniorském věku.

Abstrakt: Domácí násilí nebo EAN?

Zvykli jsme si označovat pojmem „domácí násilí“ všechny situace, ve kterých dochází k týrání jedné osoby druhou. Zapomínáme přitom na to, že se násilí neodehrává jen doma, ale i v pobytovém zdravotním nebo sociálním zařízení, na úřadech, ve službách. To ale není jediný důvod, proč je třeba rozlišovat mezi domácím násilím, zneužíváním a týráním starých lidí. Rozhodujícím důvodem je jejich **rozdílné sociální postavení. Jsou závislí ekonomicky, protože jejich rozhodujícím příjmem je starobní důchod a s přibývajícím věkem potřebují ve větší míře sociální služby a zdravotní péči.**

Už v minulém století vznikl ve Spojených státech a Velké Británii Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného seniora, Elder Abuse and Neglect - EAN, kterým se v roce 2002 zabývalo Světové shromáždění ke stárnutí. Naším cílem musí být implementovat toto široké pojetí špatného zacházení se starými lidmi do praxe nejen v České republice.

Prof. Ariela Lowenstein.

Oddělení gerontologie & vedoucí sociální gerontologie, Centrum pro výzkum a studium stárnutí, Univerzita Haifa Izrael.

Profesorka Lowensteinová je členkou fakulty sociální práce, kde dříve působila jako asistentka děkana. V roce 2000 založila oddělení gerontologie a vedla ho prvních 5 let, a taktéž založila Centrum pro výzkum a studium stárnutí.

Má titul MA (magistr společenských věd) v sociální práci a veřejné správě, New York University, USA; doktorát v oboru sociologie, Hebrejská univerzita, Jeruzalém.

Paní profesorka Lowensteinová je považována za přední mezinárodní odbornici v oblasti stárnutí, rodinných vztahů, mezigeneračních vztahů a věnuje se problematice týrání, zneužívání a zanedbávání seniorů. Působí v různých mezinárodních radách, jako je např. INPEA

Oblasti výzkumu: Mezigenerační rodinné vztahy, poskytování péče, zneužívání a zanedbávání seniorů; vyloučení starších, rozvoj strategie, genderové otázky související se stárnutím.

Prof. Simon Biggs

Simon pracoval jako komunitní psycholog a pro britskou Radu pro vzdělávání v sociální práci, než se v roce 2000 stal profesorem Sociální gerontologie. Působil jako ředitel institutu gerontologie na King's College v Londýně. Od září roku 2010 pracuje v Austrálii na fakultě Sociálních a politických věd na Melbournské univerzitě a v místní charitě pro sociální rovnost. Účastnil se briefingů vlád EU, Velké Británie, Austrálie a Kanady o stárnutí populace, důstojnosti v pozdějším životě a ochraně starších lidí. Od roku 2000 do roku 2014 byl zakládajícím členem Rady pro globální

agendu Světového ekonomického fóra zaměřující se na stárnoucí společnosti. Simon je členem Britské akademie sociálních věd. Zkoumal problematiku špatného zacházení se staršími lidmi, vstřícnost k věku, dále se zabýval tématy týkající se starších pracovníků, demence a věkové regulace péče. Mezi jeho nejnovější knihy patří *Generational intelligence* (spoluautor Lowenstein) a *Negotiating Ageing*, které vydává Routledge.

Vztah mezi týráním seniorů, diskriminací na základě věku (ageismem) a lidskými právy

Zneužívání seniorů, ageismus a lidská práva mají odlišné, ale propojené příběhy. Každý z nich se snaží popsat určitý druh interakcí mezi lidmi, sociální postoj k věcem a vztah mezi jedincem a státem. Existují v kontextu současných diskurzů o životě v pozdním věku, včetně zvýšené komodifikace života a privilegování pracovních činností jako prostředku sociálního začleňování. Tyto fakta mohou snížit šance na vznik empatického porozumění v mezigenerační komunikaci. Nedávné studie na postoje k demenci poukazují na zvláštní formu sociální diskriminace, čímž vzniká otázka, zda-li špatné zacházení se seniory neustále negeneruje situace, které vedou k vyloučení pečovatелů a zneužívaných lidí ze společnosti. Budeme zkoumat využití regulací jako prostředek k utváření sociálního prostoru a sociálního chování a zároveň jako příležitost, kde se zneužívání seniorů, ageismus a lidská práva mohou prolínat.

Teoretický vývoj týrání, zneužívání a zanedbávání seniorů

Simon se bude zabývat potřebou dalších výzkumů zaměřujících se na špatnou péči o seniory, spojitost mezi různými stupni analýzy a bude hledat spojitosti mezi koncepčním porozuměním a praktickými důsledky.

Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D.

Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D., je socioložka a výzkumná pracovnice. Dlouhodobě se věnuje sociologii stárnutí, sociologii rodiny a sociologii generací. Podílí se na výzkumných projektech pro národní i mezinárodní instituce a pracuje také jako konzultant na řadě implementačních projektů.

Abstrakt: Senioři a digitální propast - tyhle technologie nejsou pro starý?! Vyvádění seniorů z digitálního okraje

O seniorech a seniorkách se mluví jako o skupině digitálních imigrantů, kteří se – na rozdíl od digitálních domorodců, s chytrým telefonem v ruce nenarodili, a do země zaslíbených technologií vstupují jako cizinci a někdy dokonce jako nezvaní hosté. Důsledkem je hluboká technologická a digitální propast, která buďto vytlačuje seniory a seniorky na okraj dění ve společnosti, a/nebo je nechává na pospas hoaxovým predátorům. Ale na čí straně je chyba? Starého psa novým kouskům nenaučíš, nebo „tyhle technologie nejsou pro starý“, protože senioři vlastně technologie k životu nepotřebují? A není to tak, že určitá technologická zaostalost ke stáří tak nějak patří? A co to všechno znamená pro pečovatele a poskytovatele sociálních a zdravotních služeb dnes a zítra?

Interaktivní workshop se v úvodní promluvě zaměří na spektrum zdrojů digitální propasti a společně pak budeme hledat slepá místa a možné způsoby překlenutí hlubin technologického ageismu.

Workshop je spoluorganizován Gerontologickým institutem, CIIRC ČVUT a Fakultou sociálních studií v rámci projektu „HUMR“ (TA ČR projekt TL02000362 – Využití humanoidního robota pro aktivní stárnutí).